

Секало О.
НТУ «ХПІ»

ЗВУКОНАСЛІДУВАННЯ В ЛЕКСИЧНИХ ПАРАЛЕЛЯХ

В українській і німецьких мовах існує велика кількість схожих слів. Природа цієї подібності є різною. Обидві мови належать до однієї мовної сім'ї – індоевропейської. Великий вплив має історичний аспект, оскільки в одній країні можуть проживати багато вихідців з іншої країни. Знання подібних слів може бути дуже корисним, оскільки вони можуть допомагати під час вивчення різних мов. Крім того, вивчаючи схожі слова, можна прослідити схожість культур, позбавитися невидимого бар'єру між мовцями різних країн, і, звичайно ж, позбутися можливих мовних помилок у спілкуванні.

Причин для існування схожих слів в різних мовах існує декілька. Це історичні, політичні, культурні тощо. Ці причини підкреслюють зв'язок мов. Але чи можна припустити, що існують слова, поява яких не зумовлена зв'язком мов між собою? Тобто, це схожі за (письмовою/усною) формою слова, які не є запозиченими і з певних причин з'явилися одночасно в різних мовах. Ми зацікавилися такими звуконаслідуваними словами, які з'явилися шляхом імітації звуків навколишнього середовища для означення явища чи дії.

Для нашого дослідження ми використали дві мови – українську та німецьку. Наприклад: цвірінькати – *zwitschen*; пищати – *piepsen*; квакати – *quaken*; стонати – *stöhnen*; бурмотіти – *brummen*; крякати – *quarren*; мукати – *muhen*; Як ми бачимо, таких слів існує достатньо.

Звуконаслідування є доволі цікавим фактом, оскільки набір звуків у слові не є випадковим, він є мотивованим відповідно до того, який звук ми чуємо із навколишнього середовища. Необхідно підкреслити, що кожна мова по-різному відтворює ці звуки. Таким чином, часто семантичне значення звуконаслідуваних слів різних мов може не збігатися. Такі семантичні значення мають помилкову близькість і називаються хибними лексичними паралелями. Наприклад: *krahen* – хоча ми можемо припустити, що це слово можна перекласти як «крехтіти», насправді правильній переклад «кукурікати». Ще декілька прикладів (перший стовпчик – припущений нами переклад, другий – справжній переклад цього слова):

Звук має свою природу і точно скопіювати його часто є неможливим. Але спробувати це зробити, використавши лише частину цього звуку засобами своєї мови, є цілком можливим. Ось чому часто звуконаслідування різних мов не збігається.

Сітало К.
НТУ «ХПІ»

АНГЛІЦИЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Англiцизми, тобто слова і словосполучення, запозичені з англійської мови або утворені за її взірцями, ринули в українську мову у 90-х роках минулого